

طراحی و تحلیل الگوریتم ها

مدرس: سعدون عزیزی

s.azizi@uok.ac.ir

گروه مهندسی کامپیوتر

نیم سال دوم ۹۷-۹۶

تکنیک‌های طراحی الگوریتم‌ها

- تقسیم و حل
- برنامه‌ریزی پویا
- الگوریتم‌های حریصانه
- الگوریتم‌های عقبگرد
- الگوریتم‌های شاخه و حد

الگوریتم‌های حریصانه (Greedy Algorithms)

- الگوریتم‌های مسئله‌های بهینه‌سازی معمولاً مراحل مختلفی را طی می‌کنند و در هر مرحله مجموعه‌ای از انتخاب‌ها را پیش رو دارند.
- الگوریتم‌های حریصانه همیشه گزینه‌ای را انتخاب می‌کنند که در لحظه به نظر بهترین می‌آید.
- این نوع الگوریتم‌ها یک انتخاب بهینه محلی انجام می‌دهند به این امید که این انتخاب به یک جواب بهینه سراسری ختم شود.
- این نوع الگوریتم‌ها فرصت این را ندارند که به عقب برگردند و انتخاب خود را تغییر دهند
- الگوریتم‌های حریصانه همیشه به جواب بهینه ختم نمی‌شوند.

مسئله انتخاب فعالیت

- ❑ فرض کنید یک مجموعه $S = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ از n فعالیت داریم که همه باید از یک منبع مشترک، مانند یک سالن سخنرانی، استفاده کنند.
- ❑ در هر زمان فقط یکی از فعالیت‌ها می‌تواند از منبع استفاده کند.
- ❑ هر فعالیت a_i دارای یک زمان شروع s_i و یک زمان پایان f_i است که در آن $0 \leq s_i < f_i < \infty$. فعالیت a_i در صورت انتخاب، در بازه نیمه باز $[s_i, f_i)$ اجرا می‌شود.
- ❑ فعالیت‌های a_i و a_j سازگار هستند اگر بازه‌های $[s_i, f_i)$ و $[s_j, f_j)$ با یکدیگر تلاقی نداشته باشند (به عبارت دیگر، $s_j \geq f_i$ یا $s_i \geq f_j$).
- ❖ **مسئله انتخاب فعالیت** این است که یک مجموعه از فعالیت‌های دوبه‌دو سازگار با اندازه بیشینه انتخاب کنیم.

مسئله انتخاب فعالیت

مثال: □

i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
s_i	1	3	0	5	3	5	6	8	8	2	12
f_i	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

چند مجموعه از فعالیت‌های دوبه‌دو سازگار: □

- $\{a_3, a_9, a_{11}\}$
- $\{a_1, a_4, a_8, a_{11}\}$
- $\{a_2, a_4, a_9, a_{11}\}$

مسئله انتخاب فعالیت: برنامه ریزی پویا

- واضح است که مسئله انتخاب فعالیت از زیرساختار بهینه پیروی می کند.
- فرض کنید S_{ij} نشان دهنده ی مجموعه فعالیت هایی باشد که بعد از پایان فعالیت a_i آغاز می شوند و قبل از فعالیت a_j پایان می یابند.
- حال می خواهیم یک مجموعه بیشینه از فعالیت های دوبه دو سازگار در S_{ij} بیابیم. فرض کنید چنین مجموعه ی بیشینه ای شامل فعالیت a_k باشد.
- بنابراین، دو زیرمسئله برای ما باقی می ماند: یافتن فعالیت های دوبه دو سازگار در مجموعه S_{kj} و S_{ik} .
- فرض کنید که $c[i,j]$ اندازه یک جواب بهینه برای مجموعه S_{ij} باشد. $c[i,j]$ از رابطه بازگشتی زیر قابل محاسبه است:

$$c[i, j] = \begin{cases} 0 & \text{if } S_{ij} = \emptyset, \\ \max_{a_k \in S_{ij}} \{c[i, k] + c[k, j] + 1\} & \text{if } S_{ij} \neq \emptyset. \end{cases}$$

مسئله انتخاب فعالیت: الگوریتم حریصانه

- منظور از انتخاب حریصانه برای مسئله انتخاب فعالیت چیست؟
- فعالیتی را از مجموعه S انتخاب کنیم که بیشترین منبع ممکن را برای فعالیت‌های دیگر باقی می‌گذارد. به عبارت دیگر، فعالیتی که زودترین زمان پایان را دارد.
- اگر بیش از یک فعالیت در S ، زودترین زمان پایان را داشت، آنگاه می‌توان به دلخواه یکی را انتخاب کرد.
- برای این منظور، فعالیت‌ها را به ترتیب صعودی زمان پایان مرتب می‌کنیم.
- اگر انتخاب حریصانه را انجام دهیم، در هر مرحله فقط یک زیرمسئله برای حل کردن باقی می‌ماند.
- **یک سوال اساسی:** آیا این رویکرد ما را به جواب بهینه می‌رساند؟

مسئله انتخاب فعالیت: الگوریتم حریصانه

قضیه: یک زیرمسئله ناتهی S_k را در نظر بگیرید و فرض کنید a_m یک فعالیت در S_k باشد که کمترین زمان پایان را دارد. در این صورت، یک زیرمجموعه بیشینه از فعالیت‌های دوبه‌دو سازگار در S_k وجود دارد که شامل a_m است.

اثبات: فرض کنید A_k یک مجموعه بیشینه از فعالیت‌های دوبه‌دو سازگار در S_k باشد و فرض کنید که a_j فعالیتی در A_k با زودترین زمان پایان باشد.

□ اگر $a_j = a_m$ باشد، کار ما تمام است.

□ اگر $a_j \neq a_m$ باشد، مجموعه $A'_k = A_k - \{a_j\} \cup \{a_m\}$ را می‌سازیم. بدیهی است که فعالیت‌های درون A'_k سازگار هستند (چون $f_m \leq f_j$). توجه داشته باشید که $A'_k = A_k$. نتیجه می‌گیریم که A'_k یک زیرمجموعه بیشینه از فعالیت‌های دوبه‌دو سازگار در S_k است، شامل فعالیت a_m .

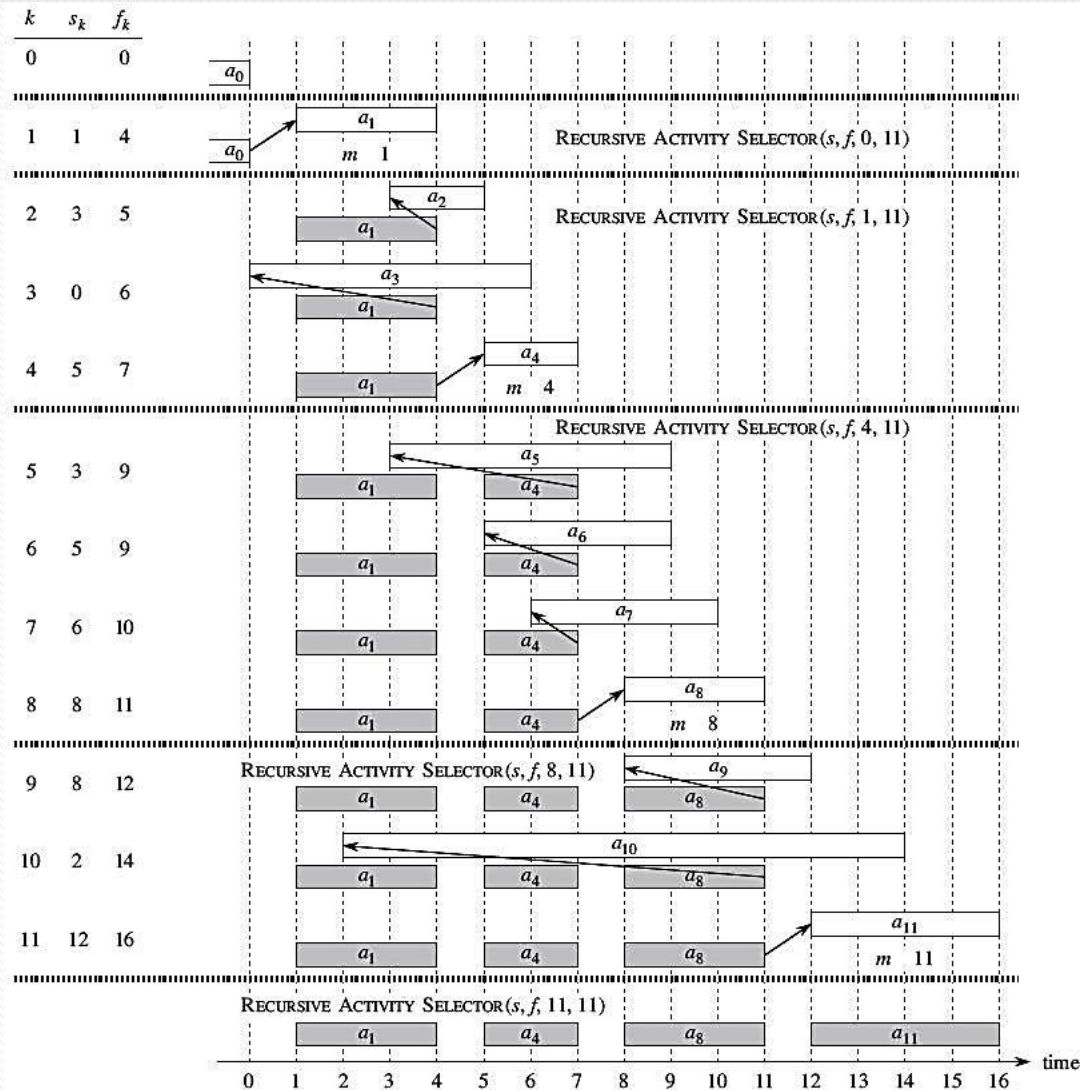
مسئله انتخاب فعالیت: الگوریتم بازگشتی

RECURSIVE-ACTIVITY-SELECTOR(s, f, k, n)

```
1   $m = k + 1$ 
2  while  $m \leq n$  and  $s[m] < f[k]$            // find the first activity in  $S_k$  to finish
3       $m = m + 1$ 
4  if  $m \leq n$ 
5      return  $\{a_m\} \cup \text{RECURSIVE-ACTIVITY-SELECTOR}(s, f, m, n)$ 
6  else return  $\emptyset$ 
```

RECURSIVE-ACTIVITY-SELECTOR($s, f, 0, n$) فرخوانی اولیه به صورت است.

مسئله انتخاب فعالیت: الگوریتم بازگشتی

مسئله انتخاب فعالیت: الگوریتم تکراری

GREEDY-ACTIVITY-SELECTOR(s, f)

```
1   $n = s.length$ 
2   $A = \{a_1\}$ 
3   $k = 1$ 
4  for  $m = 2$  to  $n$ 
5      if  $s[m] \geq f[k]$ 
6           $A = A \cup \{a_m\}$ 
7           $k = m$ 
8  return  $A$ 
```